

**Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі» (ПУЕТ)
Львівський торговельно-економічний університет
Полтавський національний педагогічний університет
імені В. Г. Короленка**

ТРАДИЦІЇ ТА ІННОВАЦІЇ РОЗВИТКУ ПРИВАТНОГО ПРАВА В УКРАЇНІ: ОСВІТНІЙ ВИМІР

**Матеріали VI Всеукраїнської
науково-практичної конференції**

(м. Полтава, 2 червня 2017 року)

**Полтава
ПУЕТ
2017**

УДК 341.9(477):37
ББК 67.9(4Укр)301.12
Т65

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» заборонено

Редакційна колегія

Г. В. Лаврик, д. ю. н., професор, завідувач кафедри правознавства Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;

О. О. Кульчій, к. ю. н., доцент, доцент кафедри правознавства Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі».

Т65 Традиції та інновації розвитку приватного права в Україні: освітній вимір : матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Полтава, 2 червня 2017 р.). – Полтава : ПУЕТ, 2017. – 72 с.

ISBN 978-966-184-271-6

У збірнику містяться матеріали наукових праць учених, студентів вищих навчальних закладів, присвячені відродженню приватного права в Україні в загальнотеоретичному, галузевому (цивільстичному) та педагогічному вимірах цього процесу.

Розраховано на студентів, аспірантів, викладачів, науковців, державних службовців та фахівців гуманітарного профілю.

Послідовність тез у збірнику подано за черговістю виступу на пленарному засіданні, для дистанційних учасників – у порядку надходження до оргкомітету.

**УДК 341.9(477):37
ББК 67.9(4Укр)301.12**

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори.*

ISBN 978-966-184-271-6

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі», 2017

ЗМІСТ

Лаврик Г. В. Доктрина та методологія дослідження розмежування публічного і приватного права.....	3
Гладкий С. О. Самоактуалізація особистості у сфері права.....	6
Стрілець В. В. Шлюбний договір у сімейному праві США	9
Терела Г. В. Роль профспілок у здійсненні нагляду і контролю за дотриманням законодавства про працю у період нової економічної політики.....	11
Дудченко О. С. Предмет регулювання обов’язкових постанов місцевих органів державної влади УСРР в 1920–1930-х рр.....	16
Ванієв Е. С. До питання про проблему правосвідомості молоді.....	20
Яковенко М. О. Тактичні та організаційні аспекти взаємодії органів досудового розслідування національної поліції України з військовими формуваннями збройних сил України та іншими організаціями в зоні проведення антитерористичної операції	23
Морозов Д. А. Класифікація матеріальних слідів незаконного посіву або вирощування снотворного маку чи конопель	27
Боберська К. Г. Захист права на зайняття підприємницькою діяльністю бізнес-омбудсменом	31
Харченко Т. О., Щетініна Т. О. Юридичні особи приватного права: історико-правові аспекти.....	35
Дудка Л. О. Особливості використання інформаційно-комунікаційних технологій при вивченні права у вищій школі	38
Сало В. А. Юридична аргументація в приватноправовій сфері.....	41
Стрілець Б. В. Гармонізація законодавства України і ЄС за угодою про асоціацію: термінологічні питання.....	43
Іваницький С. О. Проблемні питання забезпечення незалежності адвокатури в Україні	46
Кульчій О. О. Проблемні питання співвідношення конфіденційності персональних даних та права на доступ до публічної інформації в Україні	52
Лазарєв В. О. Особливості отримання доказів в результаті проведення слідчих (розшукових) дій	54
Заливадний С. В. Правове регулювання процедури легалізації громадської організації за законодавством України.....	62
Кульчій І. О. Інформаційні ресурси органів державної влади України: правовий аспект.....	67
Горюн М. С. Майнові права акціонерів, правовий режим дивідендів.....	69

6. Регламент Ради бізнес-омбудсмена [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [https://boi.org.ua/media/uploads/rules_of_procedure_\(ua\).pdf](https://boi.org.ua/media/uploads/rules_of_procedure_(ua).pdf)
7. People and Corruption: Europe and Central Asia. Global Corruption Barometer [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.transparency.org/whatwedo/publication/7493>

ЮРИДИЧНІ ОСОБИ ПРИВАТНОГО ПРАВА: ІСТОРИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ

Харченко Т. О., к.і.н.,

доцент кафедри правознавства ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;

Щетініна Т. О., к.і.н., доц.,

доцент кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії

Норма ст.87 Цивільного кодексу України визначає, що у відповідності до процедури створення юридичні особи можуть поділятися на юридичні особи приватного та публічного права. При цьому юридичні особи публічного права створюються виключно органами публічної влади. Натомість юридичні особи приватного права можуть створюватися як за ініціативою приватних осіб, так і за участю держави. Участь останньої у створенні юридичних осіб приватного права реалізується у випадках створення суб'єктів підприємництва.

Згідно узагальнюючого тлумачення юридичні особи приватного права створюються за ініціативою приватних осіб на підставі приватноправового акта (засновницького договору, статуту, установчого акта) для задоволення приватного інтересу, насамперед їх засновників (учасників). Така юридична особа може створюватись і діяти на підставі модельного статуту в порядку, визначеному законом [1, с.47]. Приватним інтересом у даному контексті розуміємо певні права та преференції, які одержують засновники та учасники юридичних осіб. Основними з цих прав слід вважати участь в управлінні, отримання прибутків або розподіл певних матеріальних благ, набуття переваг, що надаються членством в організації.

У приватних галузях права спостерігається свобода підприємництва, рівність всіх суб'єктів, обмеження монополізму, що втілюється у можливості регулювання суспільних відносин на диспозитивних засадах іншими (неюридичними) нормами. Суб'єкти,

які створено в рамках приватних галузях права з метою забезпечення на рівних засадах реалізацію власних, корпоративних інтересів, не мають можливості застосовувати примусовий вплив на невизначене коло осіб [2, с.101]. Українська національна правнича думка «прив'язує юридичні особи приватного права до інтересів певного кола осіб: засновників, учасників тощо і вказує, що вони не мають такого загального соціального значення як публічні юридичні особи» [2, с.103].

До юридичних осіб приватного права належать в товариства з обмеженою відповідальністю. ТОВ виявилися єдиною організаційно-правовою формою підприємництва, історія виникнення та вдосконалення правового статусу якої удостоїлась викладу на сторінках науково-практичних видань. Коментуючи зміст норми ст.80 Господарського кодексу України, що врегульовує правовий статус ТОВ, дослідники наголошують, що виникнення ТОВ було «результатом кабінетної роботи німецьких науковців». У 1892 р. в Німеччині група парламентарів, «які представляли інтереси дрібних та середніх підприємств, неспроможних використовувати складну і обтяжливу форму акціонерних товариств, був розроблений перший у світі закон «Про товариства з обмеженою відповідальністю», що й досі є еталоном зваженого, обґрунтованого підходу до створення нової організаційно-правової форми» [1, с.143].

Цим законом було вдало поєднано деякі риси акціонерного товариства та повного товариства, що дало можливість збалансувати інтереси засновників, учасників товариства та кредиторів товариства.

Вже на початку XX сторіччя ТОВ одержують розповсюдження в країнах Західної Європи, у США та в Російській імперії. В юридичній науковій літературі Росії дожовтневого періоду з'являється чимало досліджень з проблематики визначення правового статусу ТОВ. Окремі аспекти тоді ще нового виду суб'єкту господарювання вивчають у своїх працях А. І. Камінка, А. А. Квачевський, М. І. Нерсесов, П. Цитович, Г. Ф. Шершеневич. Єдине комплексне дослідження з питань нормативно-правового регулювання створення та діяльності ТОВ підготував В. В. Розенберг. Він був настільки захоплений перспективністю нової форми суб'єкту господарювання, що зумів провести докладне дослідження ще до того, як ТОВ набули поширення в Росії, що певною мірою популяризувало цю організаційно-правову форму серед тогочасних підприємств.

Інші дослідники, навпаки, вбачали ТОВ неприйнятною формою господарювання в умовах тогочасної економіки Російської імперії та не знаходили правового підґрунтя для її розвитку. Так, Г. Ф. Шершеневич стверджував, що обмежена відповідальність може визнаватися за товариством лише законодавством, а «комбінація

товариських елементів», тобто поєднання рис акціонерного товариства і повного товариства, не відповідає тогочасному чинному законодавству Російської імперії [4, с.111].

Саме обмежена відповідальність учасників товариства при наявності можливості особисто вести справи товариства стала причиною, через яку ТОВ, не включили до проекту Цивільного Уложення, внесенного на розгляд у Державну Думу 14 жовтня 1913 р. І хоча даний проект не був прийнятий, але символізував собою певний етап у розвитку дореволюційної цивілістики. У п.13 глави II «Особи юридичні» книги 1 «Загальні положення» Цивільного Уложення юридичними особами визначалися приватні товариства, але тлумачення щодо організаційно-правової форми цих товариств було відсутнє.

У тлумаченні його норм підхід до визначення правового статусу товариств був досить оригінальним. Наступним законодавчим актом, який передбачав існування певних видів юридичних осіб приватного права виявився Цивільний кодекс УРСР 1922 р. Згідно встановлених норм передбачалося існування ряду товариств: простого, повного, товариства на вірі, пайового (акціонерного) товариства та ТОВ (ст. 276-366).

ТОВ визначались як кооперативні товариства з перемінністю капіталу при обмежені відповідальності учасників. За своєю сутністю та змістом таке ТОВ відповідало товариству з додатковою відповідальністю у сучасній класифікації. Діяльність ТОВ допускалася за спеціальним дозволом лише в окремих галузях та вже до кінця 20-х років ХХ ст. вони були витіснені з обігу.

У нормах Цивільного кодексу України 1963 р. (ст. 23-40) взагалі відсутнє поняття «товариство», його замінили термінами «державно-кооперативні, кооперативні та інших громадські організації».

Визначення правового статусу та засад діяльності товариства з обмеженою відповідальністю фактично відображає в історичній ретроспективі процес закріплення статусу юридичної особи приватного права. Тенденції розвитку сучасної української правової думки свідчать і про необхідність вдосконалення термінологічної бази питання щодо юридичних осіб приватного права, вмотивовуючи доцільність категорії приватні юридичні особи.

Список використаних джерел:

1. Юркевич Ю. До розмежування статусу юридичних осіб (їх об'єднань) публічного та приватного права / Юрій Юркевич // Підприємництво, господарство і право. – 2016. – № 1. – С.46 – 50
2. Іванов С. О. До питання поділу юридичних осіб на юридичні особи приватного та публічного права / С. О.Іванов // Університетські наукові записки. Часопис Хмельницького університету управління та права. – 2005. – № 3 (15). – С.100 – 106.

3. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України [Текст] / Кол. авт.: Г. Л. Знаменський, В. В. Хахулін, В. С. Щербина та ін.; за заг. ред. В. К. Мамутова. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 688 с.
4. Шершеневич Г. Ф. Учебник торгового права (по изданию 1914 года) [Текст] / Г. Ф. Шершеневич. – М.: «Репринт», 1994. – 280 с.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИВЧЕННІ ПРАВА У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Дудка Л. О., к.і.н., доц.

*доцент кафедри політології та права Ніжинського державного
університету імені Миколи Гоголя*

В умовах глобалізації суспільства та комп'ютеризації майже всіх сфер людського життя важливого значення набуває якомога повна реалізація можливостей сучасних інформаційних технологій у навчальному процесі вищої школи. Суттєва модифікація та підвищення ефективності вивчення предметів правознавчого циклу неможливі без використання інформаційно-комунікаційних технологій, оскільки такі технології в педагогічній діяльності відкривають унікальні можливості щодо активізації процесів пізнання, індивідуальної та групової діяльності студентів, переорієнтації їх на саморозвиток та самонавчання, контрольно якості професійної підготовки, а також є інструментом для реалізації нових дидактичних підходів.

Сучасні інформаційні технології характеризуються наявністю всесвітньої мережі Інтернет, такими сервісами, як електронна пошта, телекомунікації, що надають широкі можливості для спілкування та обміном інформацією. Жива комунікація невід'ємна від інформаційних технологій, тому на сучасному етапі розвитку технічних програмних засобів інформаційні технології називають інформаційно-комунікаційними [6].

Поняття «інформаційно-комунікаційні технології» (далі – ІКТ) не є однозначним. І. Г. Захарова розуміє під ІКТ конкретний спосіб роботи з інформацією – це сукупність знань про способи та засоби роботи з інформаційними ресурсами, спосіб та засоби збору, обробки та передавання інформації для набуття нових відомостей про об'єкт, що вивчається [3, с. 10]. О. О. Гриценчук до складу ІКТ відносить сукупність методів та програмно-технічних засобів, що об'єднані в